

Bedri MUHADRI

SHOQATA HUMANITARE “HASI” NË SHËRBIM TË LUFTËS ÇLIRIMTARE (1998-1999)

Abstrakt:

Luftën e Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës 1998-1999 kundër okupimit serb e kanë ndihmuar shumë shoqata dhe asociacione të diasporës shqiptare dhe numër i madh i mërgimtarëve shqiptarë kudo anekënd ku vepronin. Njëra ndër këto shoqata është edhe Shoqata Humanitare “Hasi”, e cila veproi në Republikën e Kroacisë me seli në qytetin e Zagrebit. Shoqata është themeluar në qershor 1998, ku ka hartuar Programin dhe Statutin e vet dhe është regjistruar në organet përkatëse të Republikës së Kroacisë, më 4 mars 1999. Anëtarët e Shoqatës janë të gjithë nga treva e Hasit të Kosovës, të cilët ushtrojnë zëjen e bukëpjekësit në tërë Republikën e Kroacisë. Shoqata numëron rreth 500 përfaqësues të punëtorive bukëpjekës, me rreth 2 000 të punësuar. Shoqata në sajë të veprimtarisë dhe të organizimeve të veta ka ndihmuar luftën çlirimtare në Kosovë kundër pushtuesit serb me afërsisht dy milionë marka. Me fillimin e luftës së armatosur Shoqata “Hasi” mjetet e grumbulluara i ka adresuar në institucionet shtetërore të Kosovës, në Qeverinë e Republikës së Kosovës e formuar në tetor 1991, në “Fondin Republika e Kosovës” e cila vepronte jashtë vendit. Me formimin e Qeverisë së Përkohshme të Kosovës në mars 1999 pas marrëveshjes së Rambujesë, Shoqata “Hasi” mjetet e grumbulluara i ka adresuar në fondin “Vendlindja thërret”, e administruara nga kjo qeveri. Për veprimtarinë e vet, Shoqata është

shpërblyer me mirënjohje nga ana e institucioneve të Republikës së Kosovës.

Fjalët kyçe: *Shoqata “Hasi”, Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, Fondi “Vendlindja thërret”.*

Rrethanat dhe formimi i Shoqatës “Hasi”

Lufta çlirimtare e popullit të Kosovës kundër pushtuesit serb nisë me daljen publike të Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës (UÇK-së) më 28 nëntor 1997. Lufta heroike më 5-7 mars 1998 në Prekaz e komandantit Adem Jashari me shumë luftëtarë të tij, si dhe me gjithë familjen e tij që ndodhej në Kosovë ku ranë dëshmorë mbi 59 vetë, ndikoi fuqishëm në shtimin e përpjekjeve dhe organizimeve të shumta të popullatës shqiptare në Kosovë në shërbim të përkrahjes dhe pjesëmarrjes drejtpërdrejt në luftën çlirimtare. Heroizmi i familjes Jashari dhe historia e saj gjetën solidaritet të jashtëzakonshëm nga e gjithë mërgata shqiptare në mbarë botën.

Fillimi i luftës çlirimtare preokupoi edhe mërgatën shqiptare nga regjioni i Hasit, e cila jetonte dhe vepronte në Republikën e Kroacisë, duke ushtruar profesionin e tyre të vjetër, atë të bukëpjekësit. Në mesin e të gjithë hasianëve, lufta heroike e familjes Jashari u bë një simbol frymëzimi dhe sinonim i jetës së tyre, duke i nxitur ata të solidarizoheshin dhe të kërkonin mënyra për t’u bashkuar me këtë ideal. Ata përpiqeshin të bëheshin pjesë e përpjekjeve të Jasharëve për lirinë e vendit, një përpjekje shekullore e paraardhësve tanë patriotë, të cilët kurrë nuk kanë reshtur së luftuari për lirinë e atdheut. Lëvizja për lirinë e Kosovës mori hov në Prekaz dhe vazhdoi pandërprerë deri në qershor të vitit 1999, kur u arrit çlirimi nga pushtuesi shekullor serb. Që në fillimet e luftës çlirimtare, kësaj përpjekjeje iu bashkuan edhe bukëpjekësit nga regjioni i Hasit, të cilët treguan vetëdije dhe vendosmëri të lartë përballë situatës politike në Kosovë. Ata u vetorganizuan dhe morën iniciativa dhe bënë organizime të shumta në shërbim të luftës së armatosur çlirimtare në Kosovë. Ndër iniciatorët e parë është z. Qazim Shehu, i cili së bashku

me Frrok Prekpalaj, Adem Binaj e disa të tjerë janë takuar në lokalin e bukëpjekësit Hajdar Sufa në qytetin e Zagrebit në Republikën e Kroacisë. Njëzëri kanë kërkuar që të gjenden mënyra dhe forma të mundshme me përkrah luftën çlirimtare në Kosovë dhe janë dakorduar që të informohen sa më shpejt bashkëvendësit tjerë nga Hasi për t'u takuar në një takim të gjerë për të diskutuar për mënyrën dhe format e mundshme në përkrahje dhe forma tjera organizative për luftën e armatosur në Kosovë kundër pushtuesit serb.¹

Qazim Shehu, i cili zotëronte një furrë buke në qytetin Karlovac të Republikës së Kroacisë, rrëfen se në fillim të marsit atje erdhi Agim Çeku. Gjatë një takimi të zakonshëm me të, Qazim Shehu e pyeti se si mund të kontribuonin mërgimtarët për luftën që kishte nisur në Kosovë. Agim Çeku, një ushtarak i shquar dhe njohës i teorive dhe organizimeve ushtarake, i dha këtë përgjigje: “Ka tri mënyra për të ndihmuar luftën: e para, përmes organizatorëve që e udhëheqin atë; e dyta, duke u bërë luftëtarë, që janë më meritoret për fitoren; e treta, duke ofruar ndihmë financiare, që është një mbështetje thelbësore për luftën”.² Kësisoj shumë shpejt te pjesa dërmuese e bukëpjekësve hasianë flitej për organizim dhe për mbledhje të fondeve në mjete monetare për të dërguar në Kosovë ku po zhvillohej lufta çlirimtare. Ruzhdi Qenaj, pronar i lokalit bukëpjekës kujton se pas luftës çlirimtare të familjes Jashari, ne ishim me shumë dhimbje e mall, nuk dinim se çka mund të ndodhë tani e tutje. Tentonim të gjenim ide se çka mund të bënim ne. Ruzhdi Qenaj, veprimtar i shquar në komunitetin shqiptar në Kroaci shkoi në shoqatën Unioni i Bashkësive Shqiptare në Republikën e Kroacisë, e cila përfaqësonte të drejtat e gjithë shqiptarëve në Republikën e Kroacisë (selinë e kishte në qytetin e Zagrebit), vetëm e vetëm që të jetë më i njoftuar për situatën që po ndodhë në Kosovë dhe a ka ndonjë informatë se çka mund të bëjnë shqiptarët në Kroaci. Përgjigjja e Shoqatës Unioni i

¹ Intervistë me: Qazim Shehun, Frrok Prekpalajn, Yll Qenajn, Adem Binajn, Shyqyri Martinajn, më 3 dhjetor 2023, Zagreb.

² Intervistë me Qazim Shehun, 3 dhjetor 2023, Zagreb.

Bashkësive Shqiptare në Republikën e Kroacisë është: “jemi të shqetësuar shumë dhe se nuk kemi ndonjë informatë drejtpërsëdrejti nga ndonjë institucion nga Kosova, vetëm nga lajmet ditore që po jepen në mjetet e informimit qoftë në radio apo televizion dhe jemi në pritje padurim të na vijë ndonjë lajm apo ndonjë plan se si në diasporë në Kroaci të gjendet apo të veprojë në këtë situatë të rëndë politike”. Smajl Qenaj, Rruzhdin Qenaj, Sejdi Previzi në një takim të rëndomtë të tyre në diskutim për situatën në Kosovë vullnetarisht u deklaruan se janë në gjendje të japin që tani nga 10 marka për të ndihmuar luftën në Kosovë.³

Pas pak ditësh nga bisedat e shumta kudo te bukëpjekësit në Kroaci u arrit që më datën 20 mars 1998 të gjithë të takohen në restorantin “Pivovar” të Zagrebit në mbledhje të përbashkët ku do të shqyrtohen rrethanat politike e të sigurisë së popullatës shqiptare në Kosovë me rastin e fillimit të luftës së armatosur kundër pushtuesit serb. Mbledhja mori rolin e Kuvendit ku të pranishëm ishin afërsisht 80 veta nga shumë qytete e krahina të Kroacisë, të gjithë bukëpjekës nga krahina e Hasit. Rruzhdin Qenaj ndër anëtarët e Këshillit Nismëtar informon Kuvendin se në fillim të këtyre aktiviteteve kishin komunikim të rregullt me Shoqatën “Unionin e Bashkësive Shqiptarëve në Republikën e Kroacisë, si organizatë kulmore e pakicës shqiptare në Republikën e Kroacisë. Shoqata Unioni kërkonte bashkëpunimi, por metoda e propozuar, si: mjetet e grumbulluara duhet të dërgohen vetëm në emër të Shoqatës së Unionit të Shqiptarëve në Republikën e Kroacisë dhe se një shumë e atyre mjeteve thuhet për 20% duhet të shfrytëzohen nga Kryesia e Shoqatës dhe për aktivitetet tjera.⁴

Për aktivistët që ishin pronarë të bukëpjekësve, ishte e papranueshme përdorimi në çfarëdo mase të përqindjes nga ana e Shoqatës apo për aktivitete të tjera të kësaj Shoqate. Qëndrimi i bukëpjekësve nga Hasit ishte unik: të gjitha mjetet e grumbulluara

³ Intervistë me Rruzhdin Qenajn, 3 dhjetor 2023, Zagreb.

⁴ Po aty.

duhet të shkojnë në shërbim të luftës çlirimtare, kurse çdo shpenzim gjatë këtyre aktivitetëve të mbulohen nga vetë organizatorët. Qëllimi është që aksioni për mbledhjen e mjeteve monetare të jetë sa më unik e i suksesshëm. Të gjithë anëtarët e Kuvendit kërkuar që sa më shpejt të formohet Shoqata, sepse është mënyra më e mirë e prezantimit të aktivitetëve dhe parasë gjithash rritet transparenca e punës së tyre. Më pastaj në Kuvend u diskutua për emrin e Shoqatës. Në fillim të gjithë anëtarët e Kuvendit njëzëri propozuan që emri të jetë Shoqata “Nënë Tereza” me arsyetim të ditur se ajo është personalitet e shquar shqiptare dhe me kontribute të mëdha për mbarë njerëzimit për vepra humaniste, e me dashuri ndaj njerëzve me nevoja të veçanta. Frrok Prekpalaj i diplomuar me titull profesor i biologjisë, veprimtar i dalluar shfaq mendim afirmativ për emrin e Shoqatës “Nënë Tereza”, por ai vuri në pah: meqë personaliteti i saj është në rang botëror, nobeliste për paqe dhe njihet si “Nëna e gjithë njerëzimit”, kërkoj që Shoqata jonë të këtë emër tjetër që personifikon krahinën e Hasit.⁵ Pas diskutimeve të shumta është arrit në përfundim që emri i Shoqatës të jetë Shoqata Humanitare “Hasi”. Kuvendi e autorizoi nga radhët e veta që profesori Hil Prekpalaj të harton Statutin dhe Programin e Shoqatës dhe më pastaj të paraqitet kërkesa zyrtare për regjistrimin e Shoqatës Humanitare “Hasi” në organet përkatës në Republikën e Kroacisë.

Kuvendi pastaj diskutoi edhe për organizimin e Shoqatës. Në fillim është propozuar që Kryesia e Shoqatës të përbëhet nga 15 veta. Kryetar i Shoqatës u zgjodh Ruzhdi Qenaj, afarist i suksesshëm dhe veprimtari i dalluar, arkëtar Smajl Qenaj. Kuvendi zgjodhi Kryesinë e Shoqatës: Hil Prekpalaj, Frrokaj Prekpalaj, Ruzhdi Qenaj, Yll Qenaj, Smajl Qenaj, Qazim Shehu, Adem Binaj, Hajdar Sufaj, Ismet Morina, Sejdi Previzaj, Lumni Lushaj, Beqë Çoçaj.⁶ Në zhvillim të punimeve të Kuvendit të bukëpjekësve të Hasit, u diskutua për fillimin e luftës çlirimtare që ka nisur në Kosovë si dhe për mundësinë se si me

⁵ Intervistë me Frrok Prekpalajn, 3 dhjetor 2023, Zagreb.

⁶ Intervista me Frrokaj Prekpalajn, Ruzhdi Qenajn, Qazim Shehun, Adem Bianjn, Shyqyri Martinajn, 3 dhjetor, 2023, Zagreb.

ndihmu luftën çlirimtare, apo thënë konkretisht, të mblidhen mjete monetare te bukëpjekësit e Hasit. Ndër diskutimet ishte parimi që secili aq sa ka mundësi me mjete monetare të ndihmojë luftën. Kush më shumë e kush më pak mjete monetare, kontribuonte vetëm në bazë të vullnetit të dhuruesve. Të gjithë të pranishmit në Kuvend theksuan nevojën urgjente për t'i ftuar të gjithë ata që ishin të gatshëm të bashkoheshin me radhët e UÇK-së në Kosovë, duke u siguruar se do të përkrahen nga Shoqata. Diskutimet ishin të shumta duke dhënë mbështetje të fuqishme për luftën çlirimtare në Kosovë.

Në Kuvend u mbledhën dhe janë deklaruar 150 mijë marka (DM). Shoqata “Hasi” njëzëri me unanimitet mori vendim që paratë e grumbulluara të gjitha të dërgohen në institucionet e Republikës së Kosovës, udhëheqësi më i lartë i së cilës ishte presidenti Ibrahim Rogova.⁷ Kështu mjetet e grumbulluar u dorëzuan në Qeverinë e atëhershme me kryeministër Bujar Bukoshi, e cila është formuar më 19 tetor 1991, konkretisht në Ministrinë e Ekonomisë dhe të Financave, me minister Isa Mustafa, e cila vepronte jashtë vendit. Ndër vendimet e Kuvendit ishin: mjetet që grumbullohen të tërat të dërgohen për luftën çlirimtare. Asnjë mjet i grumbulluar të mos shfrytëzohet për mbulim të asnjë shpenzimi nga Kryesia e Shoqatës apo nga kryetari i Shoqatës. Shpenzimet e tilla mbuloreshin nga vetë organizatorët nga mjetet e veta vetanake. Edhe në rast se shuma e mjeteve të grumbulluar për një apo shumë arsyeje humbin, apo edhe konfiskohen nga ana e organeve shtetëror qoftë në Kroaci, apo në lëvizje në komunikacion apo në kufij evropianë, ajo shumë të kompensohet nga kryesia e Shoqatës “Hasi” që ishin 15 veta. Shpenzimet e lëvizjes së Shoqatës janë bërë me makinat e tyre dhe me

⁷ Më 24 maj 1992, në Kosovë u mbajtën zgjedhjet parlamentare dhe u zgjodh presidenti i vendit Ibrahim Rogova, dhe Kuvendi i Kosovës. Zgjedhjet janë mbajtur në rrethana të vështira. Më 23 mars 1989 Serbia me dhunë e suprimoi Autonominë politike të Kosovës të garantuar me Kushtetutën jugosllave të vitit 1974. U instalua pushteti i dhunshëm kushtetues e administrativ. U vendosën forca të shumta policore e ushtarake që mbanin të pushtuar Kosovën.

shpenzimet e veta.⁸

Ndër aktivitetet e shumta nga anëtarët e Shoqatës “Hasi”, ishte sensibilizimi i luftës çlirimtare të popullit të Kosovës kundër okupatorit serb të gjithë mërgata shqiptare që vepronte dhe jetonte në këtë kohë në Republikën e Kroacisë, si dhe te qytetarët kroatë. Ata merrnin informata dhe materiale nga interneti, i shtypnin fotot ku shihej dhuna dhe terrori serb ndaj popullatës shqiptare dhe ato i shpërndanin në radhët e shqiptarëve dhe te qytetarët kroatë.⁹

Grumbullimi vullnetar i mjeteve monetare në shërbim të luftës çlirimtare

Shoqata Humanitare “Hasi”, mjetet e grumbulluar në ndihmë për luftën çlirimtare të UÇK-së në fillim i dërgoi në Ministrinë e Ekonomisë dhe të Financave në “Fondin për Republikën e Kosovës”, e cila vepronte jashtë vendit në Perëndim. Mjetet u dorëzuan në bankë. Selia ishte qyteti Ulm në Gjermani dhe për të gjitha mjetet e dorëzuara janë dëshmitë bankare. Më 2 prill 1998, Dervish Krasniqi, Riza Gjuraj, Smajl Qenaj dhe Frrok Prekpalaj i kanë dorëzuar në Fondin Republika e Kosovës në Gjermani, në Hypo Bank, Weissenhorn, në llogarinë bankare: 2380 100 200 mjete në shumë prej 169 400.00 marka, të grumbulluar nga Shoqata Humanitare “Hasi”.¹⁰ Ky kontribut financiar ishte një mbështetje e rëndësishme për luftën çlirimtare në Kosovë, duke u bërë pjesë e përpjekjeve për realizimin e idealeve të lirisë dhe pavarësisë. Këto mjete janë mbledhur nga Komisioni zgjedhor i mjeteve humanitare: Adem Binaj, Riza Gjuarj, Miftar Cakaj, Frrok Prekalaj, Sejdi Pervizi, Zekë Shehu. Ministrisë së

⁸ Intervista me Frrokaj Prekpalajn, Ruzhdi Qenajn, Qazim Shehun, Adem Binajn, Shyqyri Martinajn, Zagreb, 3, dhjetor, 2023, Zagreb.

⁹ Frrok Kristaj, “Për Kosovën hapen kuletat”, Prishtinë: Zëri, 16.06.1998: 11.

¹⁰ ASHH Republika e Kosovës, Ministria e Ekonomisë dhe Financave, 02.04.1998, dok I (1) 30 x. 1. Einzahlung BLZ 630 204 50 BEZAHLT 02, APR 1998 faksimile që është lëshuar nga banka me rastin e pranimit të mjeteve monetare, 5.

Ekonomisë dhe Financave i është prezantuar lista e emrave gjithsej 62 persona, të cilët kanë dhuruar mjetet.¹¹

Ministria e Ekonomisë dhe e Financave me rastin e pranimet të mjeteve monetare lëshon dokument dhe shprehet: “Falënderojm të gjithë furrtarët, përkatësisht bashkatdhetarët tanë, të cilët në këto ditë të vështira për Kosovën e veçmas Drenicën dhe regjionet tjera të atakuar nga terrori shtetëror serb, po e ndihmojnë Kosovën dhe Drenicën”.¹²

Më 4 qershor 1998, përfaqësuesit e Shoqatës Humanitare “Hasi” dorëzuan ndihma financiare në Fondin e Republikës së Kosovës, të destinuar për viset e rrezikuara nga okupatori serb. Mjetet janë derdhur në Hypo-Bankës në Weissenhorn, kontoja: 2381002082, shuma ishte 101 910.00 DM (njëqind e një mijë e

¹¹ Sejdi Pervizi 10 000 marka (valutë gjermane DM) (Të gjitha shifrat në vijim janë valutë gjermane). Yll Qenaj 6 000, Hajdar Sufaj 5 000, Azgan Qenaj 2 000, Ruzhdi Qenaj 10 000, Qazim Shehu 5 000, Bali Martini 3 000, Florim Braha 3 000, Sinan Totaj 5 00, Sahit Martinaj 10 000, Jashar Pervizi 1 500, Refki Tejeci 3 000, Kamer Martini 3 000, Shaq Lushaj 2 000, Sali Xhuxha 3 000, Beqë Temaj 2 000, Sallah Lusha 5 000, Adem Binaj 5 000, Agim Binaj 3 000, Gëzim Binaj 3 000, Dem Haziraj 3 000, Pekara Noc Dan 1 000, Halim Binaj 3 000, Xhemajli Binaj, Ukë Binaj 5 000, Man Binaj 3 000, Beqë Qoqaj 1 000, Ymer Ymeraj 2 000, Miftar Cakaj 3 000, Smajl Qenaj 10 000, Bashkim Morina 1 000, Shyqeri Krasniqi Dervish Krasniqi, 2 000, Frrok Prekpalaj 3 000, Riza Gjuraj 5 000, Islam Brahaj 2 000, Taf Brahaj 1 000, fran Kajtazi 1 500, Hil Prekpalaj 500, Luz Kajtazi 500, Biter Kajtazi 200, Smajl Krasniq 4 000, Rrahim Samahodaj 2 000, Kadri Kasolli 5 000, Zef Prekpalaj 1 000, Dem Osmanollaj 3 000, Rustem Shatri 1 000, Agim Muhadri 1 000, Sinan Muhadri 1 000, Izet Deqaj 1 000, Lekë Buqaj 1 000, Boriz Lazariq 500, Gegë Prekpalaj 1 000, Avdi Qunaj 1 000, Fetah Zenunaj 2 000, Emrush Maloku 3 000, Bajram Ninaj 1 000, Minush Maloku 500, Valentin Krasniqi 300, Hysni Stajku 3 000, Ramiz stajku 2 000, Lazer Gjevelekaj 400, Frrok Kryeziu 1 000, Ismet Morian 1 000 ASHH, Republika e Kosovës, Ministria e Ekonomisë dhe Financave, 02 04 1998, dok I (1) 30x, 1-3.

¹² ASHH, Republika e Kosovës, Ministria e Ekonomisë dhe Financave, 02 04 1998, dok I (1) 30x, 4.

nëntëqind e dhjetë marka gjermane).¹³ Mjetet i dorëzuan: Yll Qenaj, Qazim Shehu, Dervish Krasniqi, Sahit Martini.¹⁴ Lisat e dhuruesve është gjithsej 104 veta. Shumën e dhuruar e kemi nga 3 mijë DM deri në shuma tjera të konsiderueshme.¹⁵

¹³ ASHH, Fonds der Republik von Kosova e V, II-30x, 1 Einzahlung, zu Gunsten Kontonummer 2381002082, 04 06 98A0377, EINZ 2381002082 ***101 910 00 H, - faksimile që është lëshuar nga Banka me rastin e pranimit të mjeteve monetare, 3.

¹⁴ ASHH, Fonds der Republik von Kosova e V, II-30 x, 1.

¹⁵ Qazim Shehu 1 000 marka gjermane (Të gjitha shifrat në vijim janë në valutë gjermane-DM), Gëzim Martinaj 500, Ramiz Stajku 500, Jashar Pervizaj 1 000, Sallah Lusha 1 000, Hajdar Pervizaj 1 000, Azgan Qenaj 2 000, Ruzhdi Qenaj 2 000, Xhemali Binaj 2 000, Man Binaj 2 000, Smajil Qenaj 500, Miftar Cakaj 1 000, Baki Qenaj 500, Sami Qollaku 200, Shaqir Lushaj 1 000, Sejdi Pervizaj 2 000, Dullë Samahodaj 1 500, Agim Muhadri 1 000, Ismet Muhadri 1 000, Mustafë Lushaj 3 000, Rasim Gigolli 1 200, Ever Morina 1 000, Shyqeri Martinaj 1 000, Sahit Martinaj 1 000, Yll Qenaj 2 000, Sinan Totaj 150, Sabri Muhadri 1 000, Beq Qoqaj 500, Agim Brahaj 2 000, Adem Binaj 2 000, Agim Binaj 2 000, Halim Binaj 1 000, Riza Gjuarj 1 000, Qamil Qenaj 500, Urim Qenaj 500, Ismet Morina 1 000, Sadri Pervizaj 500, Imer Imeraj 500, Bajram Krasniqi 500, Qazim Letaj 1000, Isni Stojku 1 000, Rustem Shatri 1 000, Gjok Berisha 1 000, Salih Parallangaj 1 000, Shani Muhadri 500, Sefedin Qenaj 100, Muhamet Qenaj 3 000, Fetah Qoqaj 500, Sokol Qoqaj 2 000, Frrok Prekpalaj 2 000, Niki Pervizaj 1 000, Xhemë Hazeraj 1 000, Zef Prekpalaj 500, Hazis Sufaj 100, Minush Maloku 500, Emrush Maloku 1 000, Rasim Maloku 250, Dervish Krasniqi 1 500, Shyqeri Krasniqi 1 500, Kadri Kasolli 1 000, Rrahim Samahodaj 2 000, Nikë Prekpalaj 300, Fran Kajtazi 300, Daballo D Branka 1 000 (nacionalitet kroat), Skender Osmonollaj 250, Martin Kolprekaj 500, Esat Qenaj 200, Shemsedin Samahodaj 1 000, Sahit Martinaj 1 000, Martin Ukaj 350, Abit Hoxha 100, Flurim Ninaj 100, Smajl Krasniqi 1 500, Fetah Temaj 1 000, "Derma" Dr Darko Tomasheviq 500 (nacionaliteti kroat), Nasim Qenaj 3 000, Milaim Qenaj 2 000, Gani Muqaj 1 000, Danjell Pecollaj 500, Haziz Stajku 2 000, Shani Tejeci 1 000, Avdi Qunaj 1 000, Ton Lekaj 400, Hajda Sufaj 1 000, Talat Bijan 500, Islam Brahaj 1 000, Lutfi Binaj 750, Bajram Ninaj 500, Bshkim Morina 1 500, Mon Lusha 1 000, Tafë Brahaj 200, Lon Pecolaj 300, Zekë Zenunaj 500, Sali Uzunaj 1 000, Demë Osmonollaj 500, Safet Qenaj 500 DM, Lulëzim Qenaj 200, Dervish Leta 300, Xhem Cika 1 000, Gani Muhadri 960, Ryshyt Memqaj 100, Adem Zeqiri 100, Dagan Buriq 100 (nacionaliteti kroat), Muhamet Krasniqi 500, Ramë Temaj 1000 ASHH, Fonds der Republik von Kosova e V, II-30 x, 1-2.

Në pranim-dorëzimin e mjeteve nga ana e Ministrisë së Ekonomisë dhe të Financave të Republikës së Kosovës, u lëshua dokumenti ku prezantohet Kryesia e Shoqatës Humanitare “Hasi” me këtë përbërje: Ruzhdi Qenaj - kryetar, Frrok Prekpalaj - nënkryetar, Sejdi Previzaj, Hil Prekpalaj, Riza Gjuraj, Smajil Qenaj, Beq Qenaj, Ismet Morina, Sahit Morina, Qazim Shehu, Salah Lushaj, Yll Qenaj, Jashar Pervizaj, Dervish Krasniqi, Agim Brahaj Ismajl Krasniqi.¹⁶ Komisioni pranues nga ana e Ministrisë së Ekonomisë dhe të Financave për të gjitha këto kontribute shpreh mirënjohje dhe ju dëshiron punë të mbarë në të ardhmen.¹⁷

Ministria e Ekonomisë dhe e Financave e Republikës së Kosovës vërteton se më datën 10 gusht 1998, nga Shoqata Humanitare “Hasi”, me seli në Zagreb të Kroacisë, janë dorëzuar në Fondin e Republikës së Kosovës në Dardania Bank 232 200.00 DM (dyqind e tridhjetë e dymijë e dyqind marka gjermane).¹⁸ Mjetet monetare në këtë shumë i kanë dorëzuar z. Dervish Krasniqi, z. Yll Qenaj dhe z. Qazim Shehu.¹⁹ Shuma e parave në bankë është kredituar nga Ylli Qenaj. Për mjetet e pranuar, Dardania Bank ka lëshuar fletëdeponimin më datë 10.08.1998 në shumën 232 200.00 DM.²⁰ Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, në bazë të të dhënave të Shoqatës “Hasi”, lëshon dokumentin ku shënohen të gjithë dorëzuesit e mjeteve dhe numri i tyre 181 veta, të cilët ishin nga këto qytete të Republikës së Kroacisë, si: Zagreb, Rijekë, Varazhdin, Istra, me shumë të dhuruar nga 5 mijë marka gjermane deri në shuma tjera të konsiderueshme.²¹ Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, falënderon

¹⁶ASHH, Fonds der Republik von Kosova e V, II-30 x, 4.

¹⁷ ASHH, Fonds der Republik von Kosova e V, II-30 x, 2.

¹⁸ ASHH, Republika e Kosovës, Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, 02, Nr. 150/98, III 30 x, Prishtinë, 10.08.1998, 1.

¹⁹ ASHH, Republika e Kosovës, Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, 02, Nr. 150/98, III 30 x, 1.

²⁰ ASHH, Dardania Banak Tirana/Albania, Fletëdeponimi, 1.

²¹ Qazim Shehu 4 000 marka gjermane (të gjitha vlerat monetare janë në marka gjermane-DM), Riza Shehu 500, Ragip Shehu 500, Ali Tana 500, Avdyl Tana 500,

Ylli Qenaj 5 000, Safet Qenaj 500, Haki Qenaj 1 500, Smajl Qenaj 5 000, Kamer Martinaj 4 000, Alush Shigjegji 500, Rizë Martinaj 500, Islam Kasolli 500, Milazim Gigolli 500, Shyqeri Martinaj 4 000, Sadri Shigjegji 500, Ekrem Qoqaj 500, Nexhat Lushaj 500, Refki Tejeci 2 000, Jashar Pervizaj 1 500, Ibrahim Pervizaj 100, Fatmir Pervizaj 100, Florim Smajlaj 100, Agim Brahaj 4 000, Florim Brahaj 500, Shpresim Brahaj 500, Enver Morina 1 500, Rasim Gigollja 2 000, Islam Brahaj 2 000, Olloiq Stanko 100, Hajdar Sufaj 2 000, Sahit Martinaj 5 000, Shyqeri Krasniqi 1 500, Hem Krasniqi 500, Naim Krasniqi 500, Agim Krasniqi 500, Afrim Krasniqi 500, Shtjefën Lekaj 500, Bibë Lekaj 3 000, Tomë Kajtazi 1 500, Mate Lekaj 700, Agim Muhadri 1 500, Miftar Cakaj 500, Naki Cakaj 100, Petrit Cakaj 100, Ymer Ymeraj 1 000, Mejdi Sylmetaj 500, Smajl Krasniqi 3 000, Sejdi Pervizaj 3 000, Mehmet Pervizaj 500, Sadri Pervizaj 500, Nuhi Pervizaj 500, Hajdar Pervizaj 500, Fehim Totaj 500, Azis Temaj 1 500, Sylë Tema 2 500, Asllan Osmanollaj 500, Lukë Përdedaj 2 000, Zekë Duraj 5 000, Milaim Agushaj 4 000, Shaban Shatri 500, Hisen Beqaj 5 000, Tafë Imeraj 4 000, Sylë Kabashi 5 000, Ilaz Ferhataj 1 500, Muhamet Qenaj 5 000, Nasim Qenaj 2 500, Haki Qenaj 500, Feriz Gashi (Llapushnik-Gllgovc) 500, Sef Metre 2 500, Destan Shatri 300, Mejdi Shatri 1 500, Milaim Qenaj 2 000, Esat Qenaj 500, Avdi Memqaj 500, Kujtim Krasniqi 300, Refki Muqaj 100, Sokol Qoqaj 3 000, Shemsedin Samahodaj 1 500, Nak Kajtazi 1 500, Nue Pecollaj 1 500, Xhemë Cakaj 1 500, Nue Prekpalaj 1 500, Hilmi Qoqaj 2 500, Rustem Lushaj 1 000, Sali Qoqaj 500, Shkelzen Qollaku 300, Nazim Qoqaj 500, Pjetër Palokaj 1 000, Filip Përdedaj 300, Riza Gjuraj 1 500, Kadri Kasollaj 1 500, Florim Ninaj 300, Ruzhdi Duraj 100, Xhemë Nezaj 2 000, Beqë Temaj 2 000, Azgan Temaj 2 000, Qamil Qenaj 500, Sejdi Qenaj 500, Mensur Berisha 500, Rrahim Samahodaj 2 500, Ruzhdi Qenaj 5 000, Baki Qenaj 500, Elmi Qenaj 500, Urim Qenaj 500, Naim Qenaj 500, Fadil Krasniqi 500, Bekim Krasniqi 500, Adem Binaj 3 000, Agim Binaj 1 000, Xhemali Binaj 1 000, Ukë Binaj 2 000, Halim Binaj 1 000, Hazis Binaj 200, Nexha Binaj 200, Destan Binaj 200, Sinan Binaj 200, Gëzim Binaj 1 000, Man Binaj 1 000, Salla Lushaj 1 500, Frrok Prekpalaj 5 000, Arsim Hyseni (Prishtinë) 500, Dervish Letaj 200, Zenel Qabrati 200, Enver Selimi 200, Ramadan Deqi 200, Sadri Pervizaj 500, Tomë Prekpalaj 1 000, Isni Stajku 2 000, Avdi Qunaj 1 500, Din Rexhbeqaj 1 500, Bajram Qunaj 500, Zylfi Qunaj 500, Ajdin Qunaj 500, Kujtim Qunaj 500, Kasam Rexhbeqaj 500, Rizan Rexhbeqaj 500, Hazis Stajku 2 000, Mustafë Lushaj 5 000, Hil Prekpalaj 1 000, Nik Prekpalaj 600, Zekë Zenunaj 1 700, Fran Kajtazi 300, Anton Preklushaj 500, Nikollë Prekpalaj 2 000, Ismet Morina 1 500, Frok Dedë Kryeziu 1 000, Nikollë Lekaj 1 000, Sali Uzuni 1 000, Muhamet Krasniqi 500, Mehmet Ninaj 500, Naki Pervizaj 1 000, Farih Ibrahim 100, Salih Parallagna 1 000, Shani Muhadri 1 000, Gani Muhadri 1 000, Ramë Temaj 1 000, Rustem Shatri 1 000, Dullë Samahodaj 1 500, Elez Gjuraj 200, Ukë Gjuraj 200, Bajram Sufaj 200,

të gjithë furrtarët, përkatësisht bashkatdhetarëve tanë në Zagreb dhe Kroaci, të cilët edhe kësaj radhe, sikurse edhe në të kaluarën, dhanë kontribute të rëndësishme për Kosovën dhe pavarësinë e saj. Me nderime, ministri Isa Mustafa.²²

Më 10 nëntor 1998, Shoqata Humanitare “Hasi” në Republikën e Kroacisë (Zagreb) mjetet e grumbulluara në shumën prej 103 860.00 DM (njëqind e tremijë e tetëqind e gjashtëdhjetë) i kanë dorëzuar në Ministrinë e Ekonomisë dhe të Financave në Fondin e Republikës së Kosovës në Gjermani. Këto mjete janë dorëzuar nga Dervish Krasniqi dhe Smajl Qenaj në Hypo-Bank në Weissenhorn të Gjermanisë.²³ Për mjetet e pranuar, Dardania Bank ka lëshuar fletëpagesë më datë 10.11.1998 në shumën 103 860.00 marka gjermane (DM).²⁴ Shumën prej 89 900.00 DM Shoqata Humanitare “Hasi”, i kanë grumbulluar nga bashkatdhetarët hasianë, të cilët veprojnë në Zagreb²⁵ dhe nga bashkatdhetarët tanë shqiptarë nga Maqedonia Veriore që punojnë në Zagreb kanë grumbulluar shumën 2 860.00 DM, kryesisht me ushtrimin e bizneseve të ëmbëltoreve si dhe nga bashkatdhetarët hasianë nga prefektura Sisak dhe Mosllavin shumën prej 11 100.00 DM.²⁶ Në mesin e donatorëve kishte edhe

Dullë Sufaj 1 000, Qazim Letaj 1 000, Sali Gjugjaj 1 000, Bashkim Morina 1 500, Ramiz Stajku 2 000, Mon Lusha 1 000, Frrok Buqaj 1 000, Brahim Ninaj 1 000, Qamil Krasniqi 300, Isni Qenaj 300, Januz Ferhataj 300, Sabri Muhadri 1 500, Familja Murati 1 000, Dervish Krasniqi 2 500, Nexhmedin Qollaku 1 000, Raza BIH 100 ASHH, Republika e Kosovës, Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, 02, Nr. 150/98, III 30 x, Prishtinë, 10.08.1998, 1-7.

²² ASHH, Republika e Kosovës, Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, 02, Nr. 150/98, III 30 x, Prishtinë, 10.08.1998, 7.

²³ ASHH, Republika e Kosovës, Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, 02, Nr.215/98, IV 30x, Prishtinë, 10.11.1998 IV, 30 x, 1.

²⁴ ASHH, Einzählung, zu Gunsten Kontonummer 2381002082, 10.11. 98A0377, EINZ 2381002082 ****103.860.00H DEM, 7.

²⁵ ASHH, Republika e Kosovës, Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, 02 Nr.215/98, IV 30x, Prishtinë, 10.11.1998, 4.

²⁶ ASHH, Republika e Kosovës, Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, 02 Nr.215/98, IV 30x, Prishtinë, 10.11.1998, 6.

qytetarë kroatë. Numri i kontributdhënësve në listë është 129 veta për të cilën Ministria e Ekonomisë dhe e Financave lëshon dokument.²⁷ Ministri i Ekonomisë dhe Financave, Isa Mustafa, i falënderon të

²⁷ Sejdi Previzaj 6 000 marka gjermane (të gjitha shifrat në vijim janë në valutë gjermane-DM). Smajl Krasniqi 2 500 DM, Beqë Qoqaj 1 000, Agim Muhadri 1 000, Shkelzen Smajli 600, Shtjefan Prekpalaj 500, Ambroz Prekpalaj 800, Yll Qenaj 3 000, Ruzhdi Qenaj 5 000, Baki Qenaj 100, Ilmi Qenaj 100, Naim Qenaj 100, Fadil Krasniqi 100, Urim Qenaj 100, Bekim Krasniqi 100, Xhemë Haziraj 2000, Agim Brahaj 1500, Flurim Braha 100, Him Braha 100, Burim Braha 100, Shpenzim Braha 100, Shpejtim Braha 100, Islam Braha 1500, Petrit Braha 100, Nebih Braha 100, Rahim Samahodaj 2 000, Ismet Muhadri 1 000, Isni Stajku 1 500, Bashkim Stajku 200, Xhavit Binaj 1 000, Man Binaj 1 000, Hajdar Sufa 1 000, Hazir Sufa 500, Shaqir Sufa 500, Kamer Martinaj 1 500, Hazer Shatri 1 500, Shyqeri Martini 1 500, Bibë Lekaj 2 000, Qazim Shehu 3 000, Ramë Temaj 1 000, Azgan Qenaj 2 000, Qamil Qenaj 100, Sejdi Qenaj 100, Frok Prekpalaj 2 000, Shyqri Krasniqi 1 000, Agim Krasniqi 100, Hem Krasniqi 100, Naim Krasniqi 100, Sadri Previzi 200, Imer Imeraj 1 000, Kadri Kasolli 1500, Sahit Martinaj 1 000, Bashim Morina 1000, Lekë Lekaj 500, Shtjefan Lekaj 500, Demë Osmanollaj 500, Ramiz Stajku 1 000, Lumni Lushaj 3 000, Salla Lushaj 1 000, Fatmir Muhadri 100, Asllan Samahodaj 500, Rustem Shatri 1 000, Ismet Morina 1 000, Riza Gjuraj 1 500, Krunosllav Zhovan (firma Slapek) 1 000, Ukë Binaj 1 000, Xhemajl Binaj 1 000, Agim Binaj 1 000, Gzim Binaj 1 000, Miftar Cakaj 1 500, Naki Cakaj 100, Petrit Cakaj 100, Mon Lushaj 2 000, Tafë Brahaj 500, Dervish Krasniqi 1 000, Nexhmedin Qallaku 1 000, Smajl Qenaj 2 000, Haki Qenaj 1 000, Naki Qenaj 500, Sefa Previzaj 500, Jashar Previzaj 1 000, Nik Prekpalaj 500, Zekë Zenunaj 1 500, Fran Kajtazi 300, Nehat Ahmeti (Rovinj) 1 000, Kadri Qosja (Soshiq-Rovinj) 500, Mehdi Hashani (Rovinj) 500, Hil Prekpalaj 500, Adem Binaj 2 000, prof. dr. Behlul Brestovci 200, Velagiq Husein 100 (kuna), Kuduzoviq Fadil 110, Shashkin Fikret 100, Xhavit Haxhijagiq 100, Muhamet Ymeri 500, Avdyllrahimi Sefa 1 000, Rexhep Vehapi 100, Muiqinoviç Avdo 100, Abedin Ajeti 245, Vejsel 10, Rashit Haliti 200, Aziz Haliti Hoxha 100, Mehmet Ali Zenuni 100, Reshat Shariq 100, Ferid Shabani 100, Naxhi Aliu 100, Gajur Mehmeti 700, Abdurrahim Mehmeti 600, Januz Haliti 100, Shefko Omerbashiq 100, Sejdo Susak 50, Ali Muhadri 1 000, Mark Pecollja 500, Lesh Dulaj 100, Luz Kuzhnini 555, Biter Prekpalaj 1 000, Ramiz Muhadri 500, Lazer Prekpalaj 445, Pal Prengaj 500, Enver Morina 1 000, Gjon Berisha 1 000, Muhamet Hajdini 200, Osman Martinaj 1 500, Gani Muhadri 1 000, Ademi Pr. I. Zdra. “Kupa” 200, Besniki Pr. I. Zdra. “Kupa” 100, Martin Kajtazaj 500, Shani Muhadri 1 000 ASHH, Republika e Kosovës, Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, 02 Nr 215/98, IV 30x, Prishtinë, 10 11 1998, 1-6.

gjithë bashkatdhetarët tanë të organizuar në Shoqatën Humanitare “Hasi” si dhe bashkatdhetarët e tjerë për kontributet e tyre shumë të rëndësishme për Republikën e Kosovës.²⁸ Më 28 janar 1999, Shoqata Humanitare “Hasi” mban mbledhjen e radhës së Kuvendit.²⁹ Në Kuvend u diskutua për të arriturat e deritanishme të Shoqatës, si dhe për objektivat e radhës nga ana e Shoqatës. Shoqata “Hasi” shprehu mirënjohje të thellë për të gjithë ata të cilët kontribuan me mjete monetare në luftën çlirimtare në Kosovë.

Kuvendi mori disa vendime të rëndësishme: zgjodhi kryetar të Shoqatës “Hasi” z. Frrok Prekpalaj; aprovoi Kryesinë e gjertanishme të Shoqatës “Hasi”; miratoi Statutin e Shoqatës të hartuar nga Hil Prekpalaj dhe u mor vendim të bëhet kërkesa për regjistrim të Shoqatës në institucionin përkatës të Republikës së Kroacisë. Ministria e Administratës e Republikës së Kroacisë duke ndjekur proceduarat e regjistrimit ndaj kërkesës së Shoqatës “Hasi”, më 04.03.1999 miraton regjistrimin e Shoqatës me emrin: “*Shoqata e Bashkëvendëseve të Hasit*”, emërtimi i shkurtër “Hasi” në numrin e regjistrimit 00001332.³⁰

Kryetari i Shoqatës, Frrok Prekpalaj, është personi i autorizuar për të përfaqësuar Shoqatën.³¹ Përmbajta themelore e veprimtarisë së Shoqatës “Hasi” sipas Statutit të miratuar në Ministrinë e Drejtësisë së Republikës së Kroacisë është: organizimi i manifestimeve kulturore dhe ngjarjeve të tjera kulturore e sportive; organizimi i kurseve për mësimin e gjuhës amtare dhe aktivitet tjera në zhvillimin e identitetit

²⁸ ASHH, Republika e Kosovës, Ministria e Ekonomisë dhe e Financave, 02 Nr. 215/98, IV 30x, Prishtinë, 10.11.1998, 6.w.

²⁹ ASHH, Republika Hrvatska Ministarstvo Uprave, Klasa: UP/I-230-02/99-01/42, Urbroj: 515-02-02/7-99-4, Zagreb, 04. Ožujka 1999, “Rješenje”, 1.

³⁰ ASHH, Republika Hrvatska Ministarstvo Uprave, Klasa: UP/I-230-02/99-01/42, Urbroj: 515-02-02/7-99-4, Zagreb, 04. Ožujka 1999, Rješenje, 1.

³¹ ASHH, Republika Hrvatska Ministarstvo Uprave, Klasa: UP/I-230-02/99-01/42, Urbroj: 515-02-02/7-99-4, Zagreb, 04. Ožujka 1999, “Rješenje”, 1.

shqiptar në Kroaci.³²

Pas përfundimit të Konferencës së Rambujesë më 22 shkurt 1999 dhe dakordimit për formimin e Qeverisë së Përkohshme të Republikës së Kosovës me kryeministër z. Hashim Thaqin, në mars 1999, Shoqata “Hasi” konform qëllimeve të tyre për të shërbyer në luftën çlirimtare në Kosovë, marrin vendim që mjetet e grumbulluara tani e tutje t’i dërgojnë në Qeverinë e Përkohshme në Fondin “Vendlindja thërret”, me seli në Zvicër, e cila administrohej nga veprimtari i shquar, Jashar Salihu. Dokumenti nga Fondi “Vendlindja thërret”, vërteton se Shoqata e “*Bashkëvendësve të Hasit*” nga Kroacia më datën 07.04.1999 përkatësisht Frrok Prekpalaj, Qazim Shehu, Yll Qenaj, Smajl Qenaj, Nuhi Muhadri kanë dorëzuar nga kontributi i bashkëvendësve të Hasit në Fondin “Vendlindja thërret” shumën prej 202 765.00 (dyqind e dymijë e shtatëqind e gjashtëdhjetë e pesë DM).³³ Lista e donatorëve gjithsej 139 veta ishin nga Zagrebi, nga prefektura e Sisak-Mosllavine, prefektura e Rijekës dhe prefektura e Varazhdinit.³⁴ Shuma e mjeteve të dhuruara nga dhuruesit është nga

³² ASHH, Republika Hrvatska, Ministarstvo Uprave, Satut, Zavičanje Udruge “HASI”, Republika Hrvatska Ministarstvo Uprave, Klasa: UP/I-230-02/99-01/42, Urbroj: 515-02-02/7-99-4 od 04.03. 1999, 1-7.

³³ Arkivi i Shoqatës “Hasi”, Fondi “Vendlindja thërret”, POSTFACH 9263 / 8036 Zurich. 30 x, 1.

³⁴ Sejdi Previzaj 6 000 marka gjermane (të gjitha shifrat në vijim janë në valutë gjermane-DM). Sahit Martinaj 4 500, Kadri Kasollaj 3 500, Sali Gjurgaj 1 000, Mustafë Lushaj 8 000, Destan Cakaj 500, Azgan Qenaj 7 000, Haki Qenaj 2 000, Smajl Qenaj 4 000, Riza Gjurgaj 1 500, Hajdar Sufaj 3 000, Smajl Krasniqi 3 000, Dervish Krasniqi 2 000, Nexhmedin Qollaku 2 000, Agim Brahaj 2 000, Asllan Cakaj 3 000, Zeqë Cakaj 1 000, Miftar Cakaj 1 000, Frrok Prekpalaj 7 000, Ruzhdi Qenaj 4 500, Baki Qenaj 2 500, Hill Prekpalaj 1 000, Yll Qenaj 4 000, Gani Uzunaj 1 000, Man Binaj 2 000, Liman Binaj 1 500, Halim Binaj 2 000, Xhemail Binaj 2 000, Refki Tejceci 1 000, Nazim Qoqaj 2 000, Biter Kajtazi 1 000, Joz Kajtazi 500, Ismet Morina 1 000, Nikollë Pjeterlekaj 1 000, Shaqir Lushaj 1 000, Llazer Kajtazi 1 000, “Daballo “DOO” 1000, Sali Gigollaj 1 000, Nazim Qollaku 500, Shkelzen Smaili 500, Ekrem Smaili 1 000, Destan Binaj 300, Elmi Qenaj 500, Urim Qenaj 500, Bekim Krasniqi 500, Islam Mahmutaj 300, Fadil Krasniqi 200, Sahit Zenunaj 200, Haziz Stajku 3 000, Tomë Prenkpalaj 500, Ramiz Stajku 1 000, Reshyt

6 000.00 DM dhe shuma tjera të konsiderueshme. Në këtë kohë fondi “Vendlindja thërret” nuk kishte xhirollogari bankare, andaj pranimi i mjeteve monetare është bërë më vërtetime me vulë, janë bërë të gjitha shënimet e duhura dhe në mënyrë të rregulluar janë dorëzuar mjetet monetare.³⁵ Zyra administrative e Fondit “Vendlindja thërret”, për përfaqësuesit e “Shoqatës Hasi”: Frrok Prekpalaj, Qazim Shehu, Ylli Qenaj, Smajl Qenaj në shenjë mirënjohjeje dhe respekti i pajisi me kartela të institucionit të UÇK-së.³⁶

Memqaj 100, Naki Qenaj 500, Adem Qenaj 500, Dedë-Frrok Kryeziu 1 500, Adem Binaj 1 000, Sadri Previzaj 500, Gegë Prenkpalaj 500, Tafë Brahaj 1 000, Sami Aliu 263, Minush Maloku 1 500, Talat Binaj 1 500, Ukë Binaj 1 000, Mejdi Ramadani 300, Isni Stajku 1 500, Bashkim Stajku 100, Fadil Stajku 100, Xhemë Hazeraj 4 000, Vllaznim Morina 1 000, Frrok Buqaj 1 000, Sallah Lushaj 2 000, Shyqri Krasniqi 2 000, Qazim Letaj 1 000, Reshat Qenaj 2 000, Dulë Samahodaj 2 500, Petrit Brahaj 1 500, Zekë Zenunaj 1 500, Nikë Prenkpalaj 1 000, Franë Kajtazi 2 300, Lazër Prenkpalaj 500, Rrahim Samahodaj 3 000, Qazim Shehu 5 000, Shyqri Martini 3 000, Gëzim Martini 3 000, Adem Binaj 1 000, Izet Beqaj 1 000, Ahmet Tanaj 200, Ragip Shehu 100, Sefë Shigjeqi 100, Avdyl Tanaj 100, Fatmir Shehu 100, Ali Tanaj 100, Bedri Shehu 100, Qemail Previzi 100, Tahir Shigjeqi 100, Alush Shehu 100, Milazim Gigollaj 100, Rizë Martinaj 100, Qerim Kasolli 100, Ekrem Qoqaj 100, Rafet Shehu 100, Alush Shigjeqi 100, Xhafer Shehu 100, Enver Shehu 100, Gëzim Shehu 100, Selim Shehu 100, Xhelil Hodaj 200, Zenel Qabrati 200, Ali Muhadri 500, Lesh Dula 100, Hamdi Qollaku 200, Pal Prenkaj 1000, Gani dhe Arben Muhadri 1 000, Sali Parallangaj 500, Dervish Qoqaj 500, Nagji Alimi 300, Enver Morina 1 500, Xhokë Berisha 1 000, Nrek Markprekaj 200, Hajdar Lushaj 1 500, Avdi Temaj 2 000, Milazim Agushaj 2 000, Tafë Imeraj 3 000, Xhemajli Duraj 3 000, Isen Beqaj 3 000, Muhamet Qenaj 10 000, Sylë Kabashaj 2 000, Iliaz Ferhataj 1 000, Ramadan Nezaj 100, Sylë Temaj 4 000, Shaban Shatri 500, Lukë Perdedaj 1 000, Liman Imeraj 3 000, Mejdi Shatri - Bujë 2 000, Sokol Qoqaj 1 000, Shemsedin Samahodaj 1 000, Elmi Qoqaj 1 000, Nuhë Pecolaj 500, Petar Pecolaj 500 ASHH, Fondi “Vendlindja thërret”, POSTFACH 9263 / 8036 Zurich. 30 x, 1-5.

³⁵ Të gjitha faqet dokumentit janë të vulosura me vulë, Këshilli Qendror për Administrimin e Fondit “Vendlindja thërret” ASHH, Fondi “Vendlindja thërret”, POSTFACH 9263 / 8036 Zurich. 30 x, 1-5.

³⁶ Kartelë e tillë nuk është lëshuar për z. Nuhi Muhadri, për faktin se ai ishte kryetar i Shoqatës “Hasi”, me seli në Zvicër dhe kjo shoqatë nuk ishte participuese në këto mjete të Shoqatës “Hasi” me veprimtari në Republikën e Kroacisë. Intervistë me z. Frrok Prekpalajn, 3 dhjetor 2023, Zagreb.

Shtabi i Përgjithshëm i Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës përmes gjeneral Agim Qekut në mesin e muajit maj 1999 i drejtohet Shoqatës “Hasi” me kërkesë për të blerë uniforma ushtarake dhe pajisje tjera të duhur ushtarake për njësit të veçantë ushtarake të UÇK-së. Rrobat ishin me specifika të duhura ushtarake, me ngjyrë të zezë dhe të standardit të lartë prodhues etj. Shoqata “Hasi” menjëherë angazhohet dhe fton të gjithë bashkëvendësit që të kontribuojnë si gjithnjë me mjete monetare për të siguruar uniforma dhe pajisje tjera të duhura për Ushtrinë Çlirimtare të Kosovës.

Me angazhim të gjithmbarshëm të të gjithë bashkëvendëseve të Hasit në Kroaci, shumë shpejt u arrit grumbullimi i mjeteve prej 153 680.00 DM (njëqind e pesëdhjetë e tremijë e gjashtëqind e tetëdhjetë marka gjermane) dhe janë blerë uniforma dhe pajisje tjera ushtarake për UÇK-në. Shoqata mori për obligim materialet ushtarake t’i dërgoi në Prishtinë. Për këtë qëllim është blerë makina “Furgon” për bartjen e mallit deri në Shqipëri në itinerarin rrugor Zagreb-Split dhe Split-Durrës me mjete lundrues. Në portin e Durrësit, arriti me kohë të paraparë makina me pajisjet dhe uniforma ushtarake për njësite të UÇK-së dhe përfaqësuesit e Shoqatës: Qazim Shehu, Frrok Prekpalaj, si dhe Faik Shehu luftëtar i UÇK-së. Por kalimi në doganën e Durrësit u bë problematikë, sepse nuk lejohej kalimi i ngarkesës, duke kërkuar dokumente tjera nga autoritete e doganës së Durrësit. U deshtë të qëndronin shtatë ditë, për të marrë lejen për të kaluar portin e Durrësit.³⁷ Më pastaj më datë 20 qershor 1999 materiali ushtarak është sjell në Prishtinë në Shtab të Përgjithshëm të UÇK-së.³⁸ Ushtria Çlirimtare e Kosovës - Shtabi i Përgjithshëm, sipas kërkesës së Shoqatës “Hasi” më datën 14 shtator 1999, lëshon vërtetim, me të cilën vërtetohet se zotërinjtë Frrok Prekpalaj - kryetar i Shoqatës, Qazim Shehu, Yll Qenaj, Smajl Qenaj - anëtarë të Kryesisë, kanë dorëzuar në Fondin “Vendlindja thërret”, nga kontributi i bashkëvendësve të Hasit nga Kroaci, pajisje ushtarake për nevojat e

³⁷ Intervistë me Faik Shehun, 10.10.2024, Prizren.

³⁸ Intervistë me Qazim Shehun, 3 dhjetor 2023, Zagreb.

UÇK-së në vlerë monetare shumë prej 153 680.00 DM (njëqind e pesëdhjetë e tremijë e gjashtëqind e tetëdhjetë marka gjermane).³⁹ Shtabi i Përgjithshëm i UÇK-së lëshon dokumentin me listën e personave që ndihmuan financiarisht në blerjen e pajisjeve ushtarake për UÇK-në që gjithsej ishin 146 veta.⁴⁰ Kontributdhënësit ishin nga

³⁹ ASHH, Ushtria Çlirimtare e Kosovës, Shtabi i Përgjithshëm, nr. Prot. 409, më 14.09.1999, Prishtinë, Dokumenti është i nënshkruar nga shefi i Shtabit të Përgjithshëm të UÇK-së, gjeneralkolonel Agim Çeku, 1-5.

⁴⁰ Qazim Shehu 5 000 marka gjermane (të gjitha shifrat në vijim janë në valutë gjermane - DM), Reshat Qenaj 1 000, Sabri Muhadri 1 000, Riza Gjuraj 1 500, Destan Binaj 200, Zenel Qabrati 200, Xhemë Hazeraj 1 000, Fran Kajtazi 1 000, Nexhmedin Qollaku 1 000, Shtjefën Lekaj 400, Lekë Lekaj 2 000, Toni Lekaj 500, Dedë dhe Frrok Kryeziu 550, Shyqeri Krasniqi 1 000, Gjon Lekaj 500, Bibë Lekaj 3 000, Sejdi Pervizi 3 000, Bali Martini 1 000, Isni Sajku 700, Martin Kolndrekaj 500, Sahit Zenunaj 200, Islam Mahmutaj 300, Bekim Krasniqi 500, Urim Qenaj 500, Ilir Qenaj 500, Elmi Qenaj 500, Baki Qenaj 1 000, Ruzhdi Qenaj 2 000, Yll Qenaj 3 000, Ukë Binaj 1 000, Adem Binaj 1 000, Sahit Martinaj 2 500, Nevzad Kadriu 500, Xhemali Binaj 1 000, Shpresim Braha 100, Burim Braha 100, Himë Braha 100, Flurim Braha 100, Ndrekë Berisha 500, Shpejtimi Braha 100, Petrit Braha 1 000, Nebih Braha 100, Tafë Braha 500, Mon Binaj 500, Liman Binaj 500, Ismet Shatri 500, Agim Binaj 500, Gëzim Binaj 1 000, Shemsedin Samahodi 500, Noz Kolgjera 500, Zef Kajtazi 400, Frrok Prekpalaj 5 000, Viktor Pecolla 300, Rrahim Samahoda 2 500, Dulë Samahoda 500, Smajl Qenaj 2 000, Haki Qenaj 500, Naki Qenaj 500, Fehmi Nallbani 500, Nikollë Kajtazi 500, Prenk Kajtazi 1 000, Zef Kajtazi 400, Andon Kajtazi 400, Enver Parduzi 100, Idriz Muqaj 200, Vesel Dragaj 100, Nok Prekpalaj 500, Pjetër Krasniqi 100, Qeqile Pecollaj 200, Kolë Gërguri 100, Prend Doqaj 500, Mark Lekaj 200, Jakë Muqaj 200, Pal Lekaj 1 000, Nikë Pecolla 500, Engjëll Prekpalaj 500, Vilson Daka 500, Demë Ferataj 1 000, Arsim Maralushaj 500, Kristë Shtjefëni 200, Naser Lushaj 250, Abedin Zejnullahu 130, Pjetër Prekpalaj 7 000, Gani dhe Armend Muhasdri 1 000, Kamber Memqaj 500, Ndrek Prekpalaj 100, Pal Prekaj 1 000, Ali Muhadri 500, Salih Parallangaj 1 000, Enver Morina 1 000, Gjokë Berisha 500, Naxhi Halimi 200, Martin Ukë Kajtazi 1 000, Gazmend Kajtazi 2 000, Ibrahim Temaj 1 000, Fran Prekpalaj 500, Nokë Prekpalaj 300, Dodë Zef Lekaj 250, Pjetër Zef Kajtazi 500, Ivica Shulak 100, Pjetër Dodë Prekpalaj 200, Gani Jaha 5 000, Zekë Braha 5 000, Sahit Gjibigjiu 5 000, Bafti Kabashi 500, Bedri Stajku 5 000, Sejdi Kabashi 1 000, Asllan Temaj 1 000, Feti Qenaj 4 000, Nikollë Lumezi 1 000, Maxhun Krasniqi 2 000, Shefki Muhadri 1 000, Arif Nezaj 1 500, Niki Leniqi 1 000, Pal Noz Kajtazi 1 200, Hajdar Lushaj 1 000,

prefekturat në Republikën e Kroacisë: e Zagrebit 60 veta, e Slavonski Brod 26 veta, e Sisakut 10 veta, e Shebenikut 8 veta, e Splitit 4 veta, e Dubrovnikut 10, e Rjekës 14 veta, e Osjekut 14 veta.⁴¹ Shuma të dhuruara nga një person apo biznes kemi nga 6 000.00 DM deri në shuma tjera të konsiderueshme. Në fund të dokumentit është nënshkrimi i gjeneralkolonel Agim Çeku, shef i Shtabit të Përgjithshëm të UÇK-së.⁴²

Qeveria e Përkohshme e Kosovës, Ministria e Mbrojtjes, Garda e Kosovës, më 21 shtator 1999, me kërkesën e Shoqatës “Hasi”, lëshon vërtetim me të cilën vërtetohet se Shtabi i Përgjithshëm ka pranuar nga Faik Shehu automjetin “Furgon” i markës “Mercedes”, tipi 307 D. Automjeti në fjalë do të evidentohet në evidencat materiale të cilat udhëheqin në Gardën e Kosovës.⁴³ Deri në përfundim të luftës, Shoqata “Hasi” e ka ndihmuar luftën çlirimtare me afërsisht 2 milionë marka gjermane, të cilat janë transferuar në Fondin “Republika e Kosovës” dhe në Fondin “Vendlindja thërret”. Për të gjitha këto ndihma financiare të Shoqatës “Hasi” ekzistojnë dëshmitë për pranim-dorëzimin e tyre. Sipas Qazim Shehut, “nëse krahasojmë rrethanat

Avdi Temaj 1 500, Hisen Beqaj 2 000, Zekë Duraj 2 000, Xhemajl Duraj 1 500, Tafë Imeraj 2 000, Sylë Temaj 2 500, Muhamet Qenaj 1 000, Lukë Perdedaj 500, Iliaz Ferhataj 1 000, Sylë Kabashi 1 000, Milaim Agushi 1 000, Ramadan Nezaj 300, Joz Kolndrekaj 1 500, Agim Morina 6 000, Nikollë Kolndrekaj 1 000, Ali Morina 1 000, Shtjefën Dulaj 100, Engjëll Kolndrekja 100, Dedë Pecollaj 100, Engjëll Pecollaj 100, Shtjefën Pecollaj 300, Martin Zef Lekaj 300, Leon Lekaj 1 000, Sami Qollaku 500, Hisen Zenunaj 1 000, Xhemajl Qenaj 1 000, Tahir Letaj 1 000, *ASHH*, Ushtria Çlirimtare e Kosovës, Shtabi i Përgjithshëm, nr. Prot. 409, më 14.09.1999, Prishtinë, 1-5.

⁴¹ *ASHH*, Ushtria Çlirimtare e Kosovës, Shtabi i Përgjithshëm, nr. Prot. 409, më 14.09.1999, Prishtinë, 1-5.

⁴² *ASHH*, Ushtria Çlirimtare e Kosovës, Shtabi i Përgjithshëm, nr. Prot. 409, më 14.09.1999, Prishtinë, 5.

⁴³ *ASHH*, Qeveria e Përkohshme e Kosovës, Ministria e Mbrojtjes, Garda e Kosovës, dok. i nënshkruar nga komandanti Sylejman Selimi, 1.

ekonomike, vlera reale e 2 milionë markave në ditët e sotme është afërsisht 8 milionë euro”.⁴⁴

Mënyra e dërgimit të mjeteve monetare nga Shoqata “Hasi”

Pagesat nuk mund të bëheshin në Republikën e Kroacisë nëpërmjet bankave duke u frikësuar për shkak të ligjeve bankare mbi prejardhjen e tyre ato fondeve edhe mund të bllokoheshin. Kështu, pagesa bëhej në mënyrë të drejtpërdrejtë duke i dorëzuar ato në institucione të shtetit të Kosovës. Qazim Shehu, veprimtar i dalluar i Shoqatës Humanitare “Hasi” tregon se mënyra me i bartë mjete në kufi ishte punë e vështirë. Qazim Shehu, tregon se në bartjen e mjeteve monetare janë angazhuar zonjat e nderuar të bashkëshortëve të Shoqatës “Hasi” si dhe shumë djem të ri, me qëllim që në kalim të kufijve shtetërorë të mos pritet se ata mundën me pas mjete monetare të shumta. Kështu disa herë janë bart mjete në Slloveni dhe Itali. Bartja e mjeteve bëhej me makinë dhe zakonisht organizoheshin dy-tri makina dhe kur kishin informata se është kontrolli i policisë rrugore, njëra makinë qëllimisht thyente rregullat e komunikacionit, me qëllim që makina të ndalej, kurse makina tjetër që kishte mjetet monetare të mos ndalej nga policia.⁴⁵

Disa herë për bartjen e mjeteve monetare janë angazhuar bashkëshortet apo familjarët e udhëheqësve të Shoqatës “Hasi” që realisht kontrollimi i gjinisë femërore në kalim të kufijve shtetërorë ishte më pak i vëmendshëm. Dallohet zonja, Sadbere Shehu, bashkëshortja e Qazim Shehut, zonja, Nazife Çoçaj, bashkëshortja e Dervish Hema dhe zonja, Florie Shehu. Frrok Prekpalaj tregon se në Lozano të Italisë në rrugëtim po shkonin për t’i dërguar mjetet monetare në Gjermani, ishim dy makina, në njërin Frrok Prekpalaj me Yll Qenën dhe në makinën tjetër Qazim Shehu, Smajl Qena dhe bashkëshortet e tyre. Për ta kaluar kontrollin e policisë Ylli bëri kundërvajtje në komunikacion duke tejkalua në vijë të plotë të shiritit

⁴⁴ Intervistë me Qazim Shehun, 3 dhjetor 2023, Zagreb.

⁴⁵ Intervistë me Qazim Shehun, Frrok Prekpalajn, 3, dhjetor 2023, Zagreb.

ndarës të rrugës automobilistike. Dhe kuptohet qëllimi është që policia ta ndalë makinën për të shqiptuar kundërvajtje në komunikacion. Kontrollimin policia e bëri paksa me vrazhdësi duke dëmtuar pastruesit e xhameve të makinës së Yll Qenës. E rëndësishme makina tjetër që vinte pas ku edhe ishin mjetet monetare kaloi pa u ndalur. Në këtë udhëtim, mjetet monetare i ka bart me veti zonja Sadbere Shehu.⁴⁶

Pas mbarimit të luftës një sasi e shumës së mjeteve që ishin në Shoqatën “Hasi”, kryesia mori vendim që ato të dërgohen në institucione publike në Has, të cilat u dëmtuan nga ushtria serbe si: në shkolla, në kisha, në teqe dhe xhami në Has. Institucionet e Republikës së Kosovës Shoqatës “Hasi”, në sajë të aktiviteteve të suksesshme i ka ndarë mirënjohje.⁴⁷ Lufta çlirimtare dhe ushtria e saj UÇK-së u përkrah dhe u ndihmua shumë nga diaspora shqiptare kudo që ajo vepronte, përmes mënyrave të shumta: duke siguruar mjete monetare e materiale të tjera të rëndësishme për Ushtrinë Çlirimtare si dhe duke u rreshtuar në radhët e Ushtrisë Çlirimtare në Kosovë. Rol të rëndësishëm pati edhe diaspora shqiptare nga regjioni i Hasit të Kosovës, e cila vepronte dhe jetonte në Republikën e Kroacisë.

Ata vullnetarisht u vetorganizuan për t’i shërbyer atdheut në kohë të luftës. Ata e shfrytëzuan në maksimum mundësinë e tyre parësore, duke vënë në shërbim të atdheut pasurinë e tyre, e cila ishte fituar përgjatë viteve të punës së tyre. Të dhënat dokumentare dëshmojnë për kontribute të jashtëzakonshme të të gjitha familjet hasiane, të cilat vullnetarisht dhuruan shuma të konsiderueshme monetare. Çdo aktivitet në shërbim të luftës çlirimtare u bë mbi baza vullnetare dhe me shpenzime nga ana e tyre. Veprimtaria e suksesshme e Shoqatës “Hasi” në Republikën e Kroacisë dëshmon për nivelin e lartë kombëtar nga ana e diasporës kudo ku ka veprua ajo.

⁴⁶ Deklaratë nga Frrok Prekpalaj, 3, dhjetor 2023, Zagreb.

⁴⁷ Arkivi i Shoqatës “Hasi”, Organizata e Veteranëve të Luftës së Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës, HAS, Mirënjohje: “Ushtria Çlirimtare e Kosovës është gjithmonë mirënjohëse për financimin dhe mbështetjen logjistike të luftës çlirimtare”, Shoqata Humanitare “Hasi” Kroaci, Frrok Prekpalaj”.

Kjo falë historisë sonë nga ana e paraardhësve dhe të rilindëseve tanë kombëtarë të cilët me heroizëm bënë shumëçka për atdheun e të parëve tanë dhe ky dëll kombëtar është përfaqësuar denjësisht nga diaspora e Hasit në Republikën e Kroacisë gjatë gjithë kohës së luftës çlirimtare të popullit të Kosovës.